

Rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 07.05.1959, sp. zn. 19 Co 322/59, ECLI:CZ:KSPH:1959:19.CO.322.1959.1

Číslo: 20/1960

Právní věta: Poměr advokáta k advokátní poradně není pracovním poměrem zaměstnaneckým je však poměrem pracovním, který se posuzuje podle obecně platných právních předpisů týkajících se pracovního poměru zaměstnaneckého jen tehdy a v tom rozsahu, pokud se toho zákon č. 114/1951 Sb. a předpisy jej provádějící výslovně dovolávají.

Soud: Krajský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 07.05.1959

Spisová značka: 19 Co 322/59

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pracovní poměr

Předpisy: 114/1951 Sb. § 20

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 20/1960 sb. rozh.

Poměr advokáta k advokátní poradně není pracovním poměrem zaměstnaneckým; je však poměrem pracovním, který se posuzuje podle obecně platných právních předpisů týkajících se pracovního poměru zaměstnaneckého jen tehdy a v tom rozsahu, pokud se toho zákon č. 114/1951 Sb. a předpisy jej provádějící výslovně dovolávají.

(Rozhodnutí krajského soudu v Praze ze 7. května 1959, 19 Co 322/59.)

Žalobce tvrdil, že je advokátem a členem advokátní poradny a že dne 2. října 1958, když byl v ústavním léčebném ošetřování, obdržel výměr žalovaného Ústředí advokátních poraden o zrušení jeho členství v advokátní poradně podle § 15 písm. b) zák. č. 114/1951 Sb. s dodržáním tříměsíční výpovědní lhůty, takže jeho členství zaniká 31. prosince 1958. Na rozklad žalobců sdělilo žalované ÚAP, že nemůže vyhovět jeho žádosti o prodloužení členství a protože zák. č. 114/1951 Sb. nestanoví kvartální výpověď, zaniká členství žalobcovo 8. ledna 1959, tedy tři měsíce po skončení ústavního léčebného ošetřování. Žalobce tvrdil, že postup žalovaného se dál s porušením ustanovení § 50 odst. 2 zák. č. 54/1956 Sb., neboť na poměr advokáta k ÚAP, resp. k advokátní poradně je třeba v každém směru hledět jako na poměr pracovní. Navrhl proto, aby bylo zjištěno, že zrušení jeho pracovního

poměru je neplatné a že pracovní poměr trvá i po 8. lednu 1959.

Lidový soud civilní v Praze žalobu zamítl.

Krajský soud v Praze rozsudek soudu první stolice potvrdil.

Odůvodnění:

Základní otázkou pro daný spor je, zda právní poměr advokáta k advokátní poradně je pracovním poměrem zaměstnaneckým. K této otázce nutno uvést toto:

Ze zák. č. 114/1951 Sb. a z předpisů tento zákon provádějících (srov. zejména výnos ministra spravedlnosti ze dne 3. dubna 1952, kterým se upravují právní poměry advokátů, č. 5617/51-IV/6, výnos ministra spravedlnosti ze dne 8. června 1953 č. 6373/53-SEF, kterým se nově upravují sazby odměn za práci advokátů) plyne - i když tyto právní předpisy danou otázku výslovně neřeší - že poměr advokáta k advokátní poradně je poměrem pracovním, že však nejde o pracovní poměr zaměstnanecký. To je zřejmé z ustanovení § 20 zák. č. 114/1951 Sb., podle něhož advokátní koncipienti jsou zaměstnanci advokátní poradny, a z důvodové zprávy k tomuto ustanovení, která uvádí, že na rozdíl od advokátů budou advokátní koncipienti zaměstnanci advokátních poraden. Z toho totiž plyne, že advokáti sami zaměstnanci advokátních poraden nejsou.

Rozdíly v právní povaze pracovního poměru členů advokátních poraden a pracovního poměru zaměstnanců se projevují především v tom, že vznik a zánik pracovního poměru advokáta k advokátní poradně je nerozlučně spjat se vznikem a zánikem členství [srov. § 11 písm. b), § 13 písm. e), § 15, § 23 písm. d) zák. č. 114/1951 Sb., § 9 výnosu ministra spravedlnosti z 3. dubna 1952].

Jinak však pracovní poměr advokáta k advokátní poradně je upraven v široké shodě s obecnými pracovními právními předpisy a některá z jejich ustanovení jsou dokonce speciálními předpisy vztahujícími se na advokáty přímo převzata (např. ustanovení o dovolené na zotavenou). Ze znaků pracovního poměru advokáta k advokátní poradně shodných se znaky pracovního poměru zaměstnaneckého lze uvést zejména: Odměňování za práci se řídí podle zásad zák. č. 244/1948 Sb. ve znění předpisů jej doplňujících a měnících (srov. § 18 odst. 1 zák. č. 114/1951 Sb., důvodovou zprávu k § 6 cit. zák., podle níž odměnou advokáta je plat od poradny a podle níž advokáti jsou - podobně jako zaměstnanci - podrobeni dani ze mzdy, dále § § 11, 12, 14 výnosu ministra spravedlnosti z 3. dubna 1952 a výnos ministra spravedlnosti z 8. června 1953), poskytování odlučného a příspěvku na úhradu stěhovacích výdajů se děje podle zásad platných pro poskytování odlučného a příspěvku na úhradu stěhovacích výdajů při přijetí zaměstnance ve státní správě (srov. výnos ministra spravedlnosti z 11. června 1952, podle něhož podle obdoby směrnic o poskytování odlučného a příspěvku na úhradu stěhovacích

výdajů třeba postupovat též v oboru advokacie při přijímání advokátů za členy advokátních poraden i nových zaměstnanců v advokacii), dovolená na zotavenou se řídí ustanoveními zákona č. 3/54 Sb. /1/ ve znění předpisů jej doplňujících a jej měnících (srov. § 8 výnosu ministra spravedlnosti z 3. dubna 1952), pracovní doba je upravena v rozsahu stanoveném zákonem č. 91/1908 Sb. ve znění zákona č. 45/1956 Sb. (srov. § 6 výnosu ministra spravedlnosti z 3. dubna 1952); nepřítomnost v práci z důvodů těhotenství a mateřství je upravena obdobně jako v zákoně č. 54/1956 Sb. (srov. § 7 výnosu ministra spravedlnosti z 3. dubna 1952), při vzniku a zániku pracovního poměru advokáta platí režim vl. nař. č. 39/1952 Sb.; podle vyhl. č. 94/1958 Ú. l., o nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení advokátů - členů advokátních poraden (srov. zejména § § 2 a 3 cit. vyhl.) členství v advokátní poradně se považuje za dobu zaměstnání pro účely důchodového zabezpečení.

Jde tedy o obdobnou situaci jako v případě pracovního poměru člena výrobních družstev, kde

pracovní poměr tvoří nedílnou součást výrobně družstevního právního poměru a jeho podstatu, vznik a zánik tohoto pracovního poměru je dán vznikem a zánikem členství a základní práva a povinnosti, vytvářející tento právní poměr, jsou shodné u členů výrobních družstev i zaměstnanců, což se nutně projevuje v právní úpravě náplně tohoto právního poměru; člen družstva není však zaměstnancem družstva a družstvo není jeho zaměstnavatelem; je jedním ze společných hospodářů kolektivního družstevního podniku, jehož podstatou je socialistické sdružení výrobních prostředků a práce.

Ze všech těchto úvah plyne, že poměr advokáta k advokátní poradně není pracovním poměrem zaměstnaneckým, že je však poměrem pracovním a že se tento poměr posuzuje podle obecně platných právních předpisů týkajících se pracovního poměru zaměstnaneckého jen tehdy a jen v tom rozsahu, pokud se toho zákon č. 114/1951 Sb. a předpisy jej provádějící výslovně dovolávají.

Zánik pracovního poměru advokáta je vázán na podmínky stanovené speciální úpravou, jíž je § 15 zák. č. 114/1951 Sb. (§ 9 směrnic ministra spravedlnosti z 3. dubna 1952). Nemohou proto platit obecné pracovní právní předpisy o skončení pracovního poměru zaměstnaneckého. Nelze proto aplikovat ani ustanovení § 50 zák. č. 54/1956 Sb., o nepřipustnosti výpovědi v době ústavního léčení. Toto ustanovení se nevztahuje na poměr advokáta k advokátní poradně již také podle svého slovního znění, neboť toto ustanovení hovoří o zrušení pracovního poměru, zejména výpovědí, při čemž zrušení členství podle § 15 zák. č. 114/1951 Sb., o které v konkrétním případě šlo, není výpovědí. Ustanovení § 50 cit. zák. není pak obecným předpisem o nemocenském pojištění (vyhl. č. 94/1958 Ú. l.), nýbrž pracovním právním.

Jedinou ochranu poskytuje advokátu ustanovení § 9 odst. 2 výnosu ministra spravedlnosti z 3. dubna 1952, podle něhož je třeba, aby oznámení o zrušení členství bylo doručeno advokátu aspoň tři měsíce přede dnem, kdy zrušení členství má nabýt účinnosti, ačli důležitý obecný zájem nevyžaduje, aby členství v poradně zaniklo ihned. Tato doba tří měsíců v důsledku dopisu ÚAP ze dne 31. a října 1958, jímž došlo k posunutí zániku členství ke dni 8. ledna 1959, byla dodržena. Ostatně ke zrušení členství došlo podle § 15 písm. b) zák. č. 114/1951 Sb., které se právě opírá o důležitý obecný zájem, takže by nebylo ani porušením zákona, když by v tomto případě lhůta tří měsíců nebyla dodržena.

Nezbylo proto nežli správný rozsudek soudu první stolice potvrdit (§ 185 odst. 1 o. s. ř.).

1) Srov. dnes zák. č. 81/1959 Sb.